Göteborgs Historia

Sverige, Norge och Danmarks ungefärliga utbredning på 1600-talet, före 1658, med Göteborgs placering.
Grönt: Sverige Gult: Danmark
Olivgrönt: Norge

Göteborgs första bebyggelse tillkom 1604, då ett antal holländare bosatte sig vid Färjenäs på Hisingen. Staden blev dock nedbränd 1611 under Kalmarkriget. Det nuvarande Göteborg började anläggas 1619 på tillskyndan av Gustav II Adolf, som, i Jönköping, på återresan till Stockholm den 18 mars 1619 undertecknar det första, tillfälliga privilegiebrevet. I mitten av juli 1619 hade den första stadsplanen för "Gutenborgh" fastställts genom ingenjören Johan Schultz[ifrågasatt uppgift] och överlämnades till generalståthållaren Nils Stiernsköld i Stockholm.

Göteborgs Historia

Stora Hamnkanalen med Ostindiska huset till höger och Kämpebron i förgrunden. Litografi av Elias Martin 1787.

En av de tidigaste avbildningarna av Göteborg, från 1650-talet. Man ser i förgrunden stadsmuren mot söder, troligen Residenset till vänster i bild och till höger ser man Tyska kyrkan och Gustavi domkyrka med Kvarnberget i bakgrunden. Ingår i Göteborgs stadsmuseums samlingar.

Gustav II Adolf anlitade holländare för att bygga staden, eftersom de vid denna tiden ansågs vara de största specialisterna på att bygga på sankmark. Den 23 maj 1621 utfärdades instruktioner för den svenske diplomaten juris doktor Johan Adler Salvius att som kommissarie leda stadens byggnad och organisation, och som gatuläggare (straatmaker) anställdes holländaren Jan Hendriksen samt ingenjören Johan Schultz med uppdraget att låta "afsticka och afdela" staden med hus, torg, gator och gränder. Redan på hösten samma år lämnade dock Salvius sitt uppdrag och ersattes av holländaren juris doktor Jacob van Dijck. Som betalning fick de bland annat vittgående ekonomiska och rättsliga privilegier. Den ledande holländaren under de tidigaste förhandlingarna var Peter Langer, men Gustav II Adolf anses på ett mycket skickligt sätt ha manövrerat fram de kompromisser som gynnade honom och Sverige.

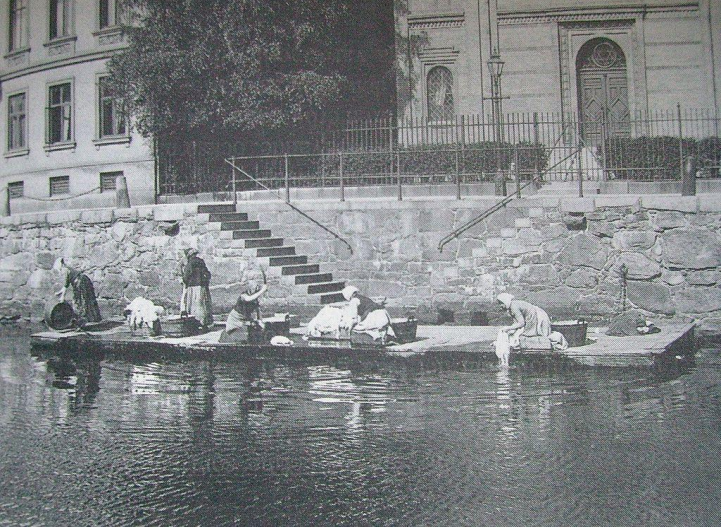

Utefter Stora Nygatan bodde rika judiska familjer som hade egna "tvättgummor" i tjänst. Här sköljer de tvätt nedanför synagogan på 1880-talet.

År 1803 fastställdes en byggnadsordning som innebar att man bara fick bygga stenhus inom vallgraven på grund av de återkommande stadsbränderna. Den 17 december 1806 meddelade Gustav IV Adolf i ett kungligt brev, om att undanröja Göteborgs fästning, som ansågs ha spelat ut sin roll militärt.
Den så kallade "briljanta tiden" i Göteborg kom till sitt slut 1815 när staden drabbades extremt hårt av depressionen efter Napoleonkrigen, och dessutom blev kristiden speciellt långvarig. Efter att kontinentalblockaden upphörde var de speciella omständigheterna för högkonjunkturen borta. Många företag gick i konkurs och handeln med Ostindien upphörde. Men någon folkminskning tycks kristiden inte ha medfört. År 1800 hade Göteborg 12 804 invånare.

Göteborgs Historia

Stora Hamnkanalen 1891.

Stora hamnkanalen och Lilla torget på en målning från 1796

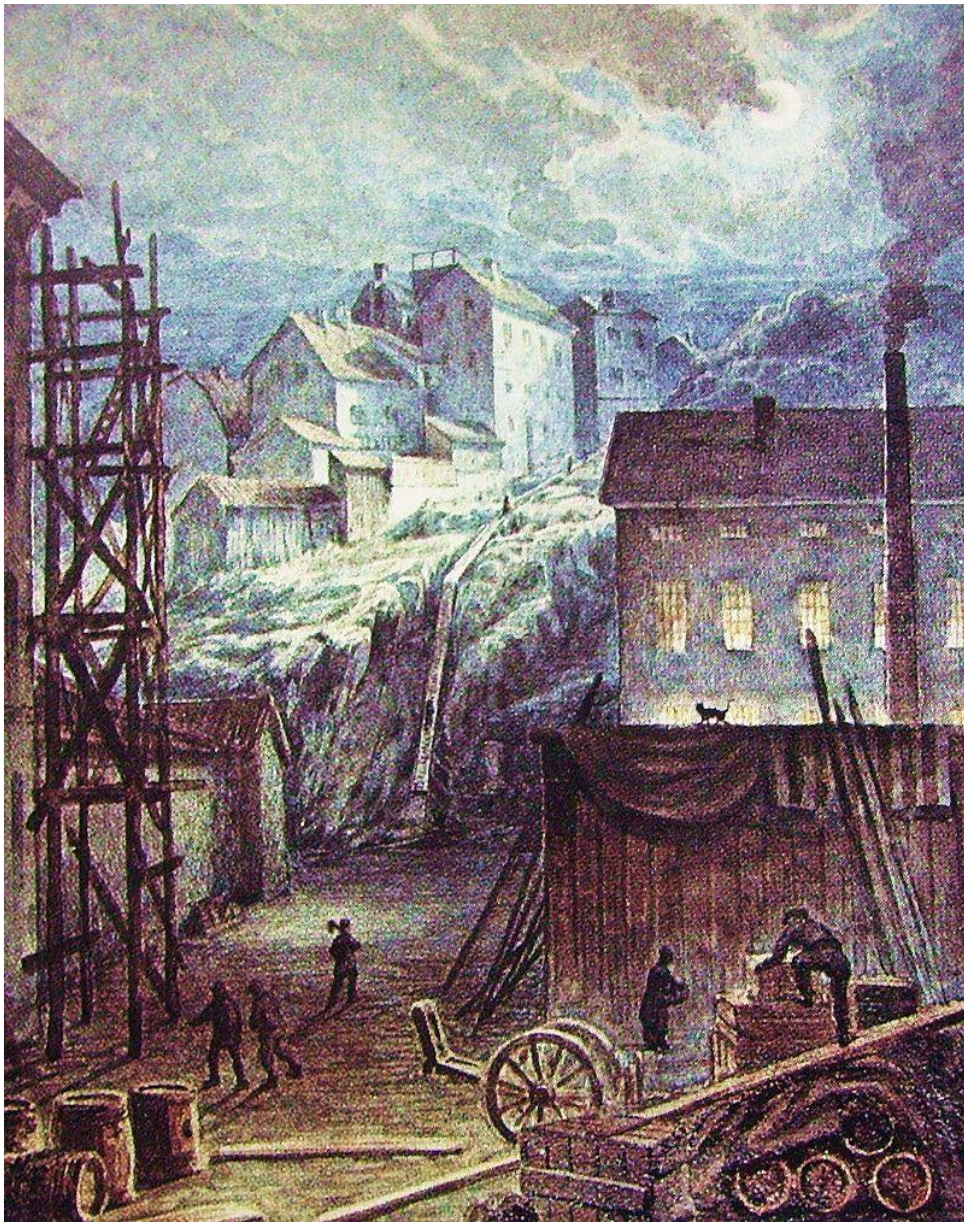

Göteborgs Historia

Göteborgs Historia

Göteborg var en handelsstad med skogsprodukter som grunden för handelshusens verksamhet. Handelshusens stora betydelse som länk mellan svenska exportvaror och internationella marknader samt som kreditgivare åt svensk industri började avta först i början av 1900-talet. Moderna affärsbanker övertog kreditgivningen och industrin byggde upp egna försäljningsorganisationer. Även in på 2010-talet finns några av Sveriges största handelshus i Göteborg – Elof Hansson, Ekman & Co. med flera. År 1820 öppnades Göteborgs sparbank, den första sparbanken i Sverige, 1846 Göteborgs privatbank, 1864 Skandinaviska Kredit AB och 1871 öppnades AB Göteborgs Handelskompani. Sjöfarten var fram till 1860-talet en självklar del av handelshusens verksamhet. De hade egna segelfartyg och nära anknytning till Gamla Varvet och Varvet Kusten. År 1865 utgjorde Göteborgs handelsflotta endast 14 procent av rikets. Den segeldrivna handelsflottan utkonkurrerades av utländska ångfartyg. Under senare delen av 1800-talet bar två av tre fartyg som anlöpte Göteborgs hamn utländsk flagg. De äldsta ångfartygsförbindelserna från Göteborg svarade Wilsonlinjen för genom förbindelsen till Hull (1850). Stora Hamnkanalen förlorade sin funktion som hamn när Göteborg började omvandlas från handelsstad till industristad. Istället byggdes nya kajer längs älvstranden. Under 1850-60-talen tillkom Skeppsbrokajen från Stenpiren till Rosenlundskanalen.

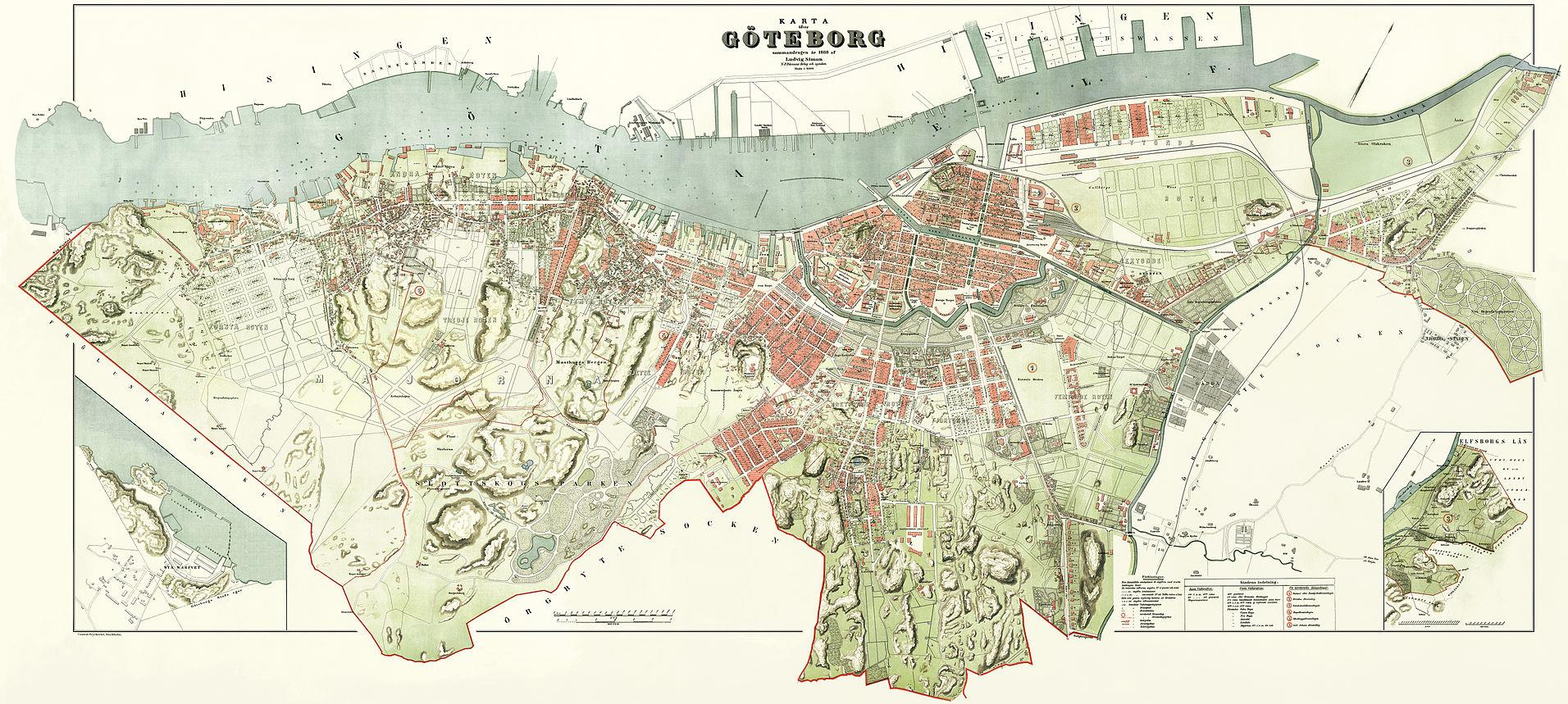

Göteborgs utbredning med gator, administrativa indelningar, järnvägslinjer och spårvagnslinjer år 1888.

DICKSON

Stora Hamnkanalen 1891.

Stora hamnkanalen och Lilla torget på en målning från 1796

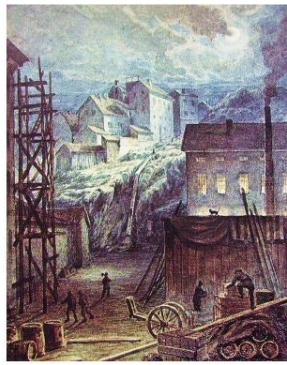
Göteborgs Historia

James Dickson (1748-1826

Robert Dickson (1782-1858)

James Dickson (1784-1855)

James R:son Dickson (1810-1873)

James J:son Dickson (1815-1885)

Robert Dickson (1819-1903)

Oscar Dickson (1823-1897)

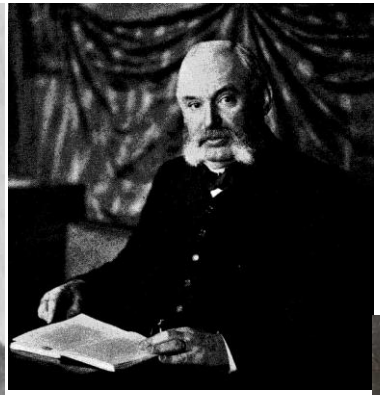

Robert Dickson (1843-1924)

James Fredrik Dickson (1844-1898)

Dickson (släkt)

Dickson är en svensk köpmannafamilj, känd för sin verksamhet i Göteborg under 1800-talet inom bland annat sågverk, handel, rederi samt genom sina donationer. Några familjemedlemmar blev kända träpatroner och familjefirman James Dickson & Co kom att anklagas för baggböleri. Släkten härstammar ursprungligen från Kelso i Skottland, och anses utgöra en gren av den gamla skotska släkten Keith. Namnets språkliga rot utgör den familjära formen för Richard (Dick), alltså "Richards son". Ursprunget till namnet Dickson är en Richard Keith, som kallades Dick. Hans son Thomas († 1247) började kalla sig Dickson. Den äldsta kända stamfadern var William Dickson, borgare i Kelso och född omkring 1570.[4] Dennes sonsons sonson var rådmannen James Dickson (1748-1826), som på 1770-talet slog sig ner som köpman i Montrose på Skottlands östra kust. Två av dennes söner Robert Dickson (1782-1858) och James Dickson d.ä. (1784-1855) flyttade till Göteborg 1802 respektive 1809, började var för sig handelsverksamhet men förenade sig 1816 till firman James Dickson & Co. Den tredje brodern, Peter, stannade i Storbritannien.

Egendomar

Dicksonska palatset
Överås
Tjolöholms slott
Rensjösäterns jaktvilla, Jämtland
Almnäs slott

Dicksonska palatset

Rensjösäterns jaktvilla

Överås

Almnäs slott

Tjolöholms slott

Dickson
Släkten
Egendomar
och Vapen

Dicksons olika egendomar